

ÚSTAVNÉ PRÁVO I
ak. r. 2023/2024 (denné štúdium)

Prednášajúci: JUDr. Júlia ONDROVÁ, PhD. univ.doc.

Základná literatúra:

1. **GIBA a kol.** *Ústavné právo*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2019.
2. **CIBULKA, E. a kol.** *Ústavné právo: (Ústavný systém Slovenskej republiky)*. Bratislava: Právnická fakulta Univerzita Komenského, 2014.

Odporúčaná literatúra:

- **BALOG, B.** *Materiálne jadro ústavy. Ústavný systém v pohybe*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2022
- **BARANÍK, K.** *Ústava na hviezdnom nebi. Vzťah Ústavy Slovenskej republiky k medzinárodnému právu*. Praha: Leges, 2020
- **CIBULKA, E. a kol.** *Štátoveda*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017
- **DOMIN, M.** *Volebné právo a volebné systémy*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017
- **DOMIN, M.** *Všeobecnosť volebného práva v Slovenskej republike a jej materiálne zabezpečenie*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2018
- **DOMIN, M., BUJŇÁK, V.** *Zákon o politických stranách a politických hnutiach. Komentár*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2019
- **DRGONEC, J.** *Ústavné právo hmotné*. Bratislava: C. H. Beck, 2018
- **DRGONEC, J.** *Ústavné právo procesné*. Bratislava: C. H. Beck, 2017
- **KROŠLÁK, D. a kol.** *Ústavné právo*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2016
- **ONDROVÁ, J., ÚRADNÍK, M.** *Uprednostnenie právneho materializmu ako základná požiadavka moderného právneho štátu*. Praha: Leges, 2022
- **OROSZ, L., SVÁK, J. a kol.** *Ústava Slovenskej republiky – Komentár. Zväzok I. (Základné princípy a ľudské práva)*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2021
- **OROSZ, L., SVÁK, J. a kol.** *Ústava Slovenskej republiky – Komentár. Zväzok II. (Ústavné orgány)*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2022

Judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky

PLÁN PREDNÁŠOK

1. **Pojem a predmet ústavného práva & Ústava SR**

- Pojem a predmet ústavného práva
- Ústava SR
- Ústavodarná moc a politika

Judikatúra ÚS SR:

- PL. ÚS 21/2014 – materiálne jadro Ústavy
- I. ÚS 30/99 – Preambula Ústavy

2. **Pramene ústavného práva SR**

- Ústavné zákony
- Vzťah Ústavy SR a ústavných zákonov
- Polylegálnosť ústavného systému
- Zodpovednosť v ústavnom práve

Judikatúra ÚS SR:

- I. ÚS 39/93 – vzťah ústavy a ústavných zákonov

3. **Vzťah Ústavy SR a externých právnych poriadkov**

- Medzinárodné právo a Ústava SR
- Právo Európskej únie a Ústava SR

Judikatúra ÚS SR:

- PL. ÚS 3/09 – vzťah Ústavy SR a práva EÚ
- II. ÚS 171/05 – štátny zväzok podľa čl. 7 ods. 1 a Európska únia
- PL. ÚS 5/2018 – prvá prejudiciálna otázka Ústavného súdu SR adresovaná Súdnemu dvoru EÚ

4. **Ústavné základy Slovenskej republiky**

- Štátne zriadenie
- Štátne občianstvo
- Štátne symboly

Judikatúra ÚS SR:

- PL. ÚS 11/2012 – št. občianstvo
- II. ÚS 8/96 – právo na vstup občana na územie SR (zavlečenie do cudziny)

5. **Základné princípy slovenského konštitucionalizmu**

- Princíp zvrchovaného štátu
- Princíp demokratického štátu
- Princíp právneho štátu
- Princíp deľby moci
- Princíp pluralizmu

Judikatúra ÚS SR:

- II. ÚS 171/05 – štátny zväzok podľa čl. 7 ods. 1 a Európska únia
- PL. ÚS 17/08 – „zrušenie“ Špeciálneho súdu (deľba moci)
- PL. ÚS 16/95 – deľba moci
- I. ÚS 30/99 – nemožnosť zrušiť amnestie
- PL. ÚS 7/2017 – zrušenie amnestii

6. Základné práva a slobody v Ústave SR I.

- Všeobecná charakteristika ZPaS v Ústave SR
- Princípy zakotvenia ZPaS v Ústave SR
- Povinnosti v Ústave SR
- Obmedzenia ZPaS v Ústave SR

7. Základné práva a slobody v Ústave SR II.

- Charakteristika úpravy jednotlivých skupín práv a slobôd v Ústave SR
- Európska ochrana práv a slobôd a vzťah k Ústave SR
- Charta základných práv Európskej únie a vzťah k Ústave SR

Judikatúra ÚS SR k ZPaS:

PL. ÚS 12/01 o umelom prerušení tehotenstva

PL. ÚS 2/2016 obmedzenie práva voliť u osôb, ktoré boli odsúdené za obzvlášť závažný zločin a u osôb s pozbavenou spôsobilosťou na právne úkony

PL. ÚS 18/2014 obmedzenie pasívneho volebného práva u osôb, ktoré nedosiahli stredoškolské vzdelanie

PL. ÚS 23/06 – ÚS používa po prvýkrát test proporcionality

I. ÚS 76/2011 – tajná voľba generálneho prokurátora

PL. ÚS 13/09 – test diskriminácie

PL. ÚS 10/2013 – očkovanie

II. ÚS 152/08 – sloboda prejavu, verejná postava

I. ÚS 397/2014 – prístup k verejným funkciám

8. Referendum v Ústave SR

- Celoštátne referendum
- Predmet referenda v kontexte judikatúry ÚS SR

- Právne účinky a záväznosť referenda v kontexte judikatúry ÚS SR

Judikatúra ÚS SR:

PL. ÚS 42/95 – referendum, preskúmavanie petície

II. ÚS 31/97 – referendum a zmena ústavy

PL. ÚS 24/2014 – referendum a práva a slobody/referendová otázka

PL. ÚS 7/2021 – referendum a skrátenie volebného obdobia parlamentu

9. Voľby a volebné právo

- Pojem a funkcie volieb
- Princípy volebného práva
- Volebné systémy – všeobecná charakteristika

10. Jednotlivé druhy volieb

- Voľby do Národnej rady
- Voľby do orgánov samosprávy obcí a do orgánov samosprávnych krajov
- Voľby prezidenta
- Voľby do Európskeho parlamentu

11. Politické strany a politické hnutia

- Ústavno-právne postavenie politických strán v Slovenskej republike
- Založenie a vznik politickej strany
- Zánik a zrušenie politickej strany
- Hospodárenie a financovanie politických strán

12. Vývoj ústavného práva po roku 1993

Aktuálne otázky ústavného práva